

سازمان امور مالیاتی کشور

محورهای پژوهشی سازمان امور مالیاتی کشور در سال ۱۳۹۲

- ۱- تحلیل و بررسی آثار معافیت ها و مشوق های مالیاتی
- ۲- ساختار مطلوب مالیاتهای ملی و محلی در کشور
- ۳- مالیات های زیست محیطی
- ۴- پیاده سازی نظام مالیات بر درآمد اشخاص (مالیات بر جمع درآمد)
- ۵- مالیاتهای اسلامی در ساختار نظام مالیاتی کشور
- ۶- مالیات بر موسسات خیریه و کمک های خیریه
- ۷- مالیات و بازارهای مالی
- ۸- مالیات بر درآمد کشاورزی
- ۹- مالیات بر سود بانکی
- ۱۰- مالیات بر درآمد مشاغل
- ۱۱- مالیات بر ارزش افزوده
- ۱۲- ارتقاء فرهنگ و تمکین مالیاتی
- ۱۳- حسابرسی مالیاتی مبتنی بر ریسک
- ۱۴- مالیات الکترونیکی
- ۱۵- طرح جامع مالیاتی و سایر اقدامات تکمیلی توسعه نظام جامع اطلاعات مالیاتی
- ۱۶- ارتقاء سلامت اداری در نظام مالیاتی کشور
- ۱۷- الگوهای خدمات رسانی به مؤدیان
- ۱۸- نظام مالیاتی و برون سپاری فعالیتها
- ۱۹- محاسبه شاخص بهره وری در سازمان امور مالیاتی کشور
- ۲۰- ضمانت های اجرایی قوانین مالیاتی
- ۲۱- ترندهای مالیاتی و راهکارهای مواجهه با آن
- ۲۲- قیمت گذاری انتقالات در نظام مالیاتی کشور
- ۲۳- الگوهای بهینه نظام دادرسی مالیاتی
- ۲۴- نقاط قوت و ضعف نظام مالیاتی از منظر فقه اسلامی
- ۲۵- جایگاه مالیات در اقتصاد مقاومتی
- ۲۶- مالیات، اقتصاد رانتهی و دولت
- ۲۷- نظام مالیاتی و ثبات مالی و اقتصادی کشور
- ۲۸- نظام مالیاتی و ساختار مطلوب نظام تأمین اجتماعی
- ۲۹- مالیات و ساختار بودجه مطلوب دولت اسلامی

توضیحات:

- ۱ پیشنهادات باید در چارچوب فرم طرح نامه و تایپ شده ارائه گردد.
- ۲ ارسال طرح نامه هیچ گونه تعهدی برای سازمان بابت هزینه های تدوین طرح نامه و یا سایر هزینه های جنبی نخواهد داشت .
- ۳ طرح تحقیقاتی قبل از تصویب نهایی از جنبه های روش اجرای طرح ، هزینه های پیش بینی شده، مدت اجرای طرح، صلاحیت علمی مجری و همکاران طرح، کامل بودن طرح از نظر شکل و محتوی و سایر موارد، مورد بررسی قرار می گیرد و پس از داوری و ارزیابی طرح نامه، نتیجه نهایی کتباً به اطلاع مجری خواهد رسید.
- ۴ دستاوردها و نتایج طرح باید به نحوی باشد که در روند سیاستگذاری، تدوین استراتژی، تصمیم گیری و برنامه ریزی بخش مالیاتی، تاثیر مستقیم و شفاف داشته باشد و حداقل به یک پیشنهاد عملی و یک الگوی اجرایی ختم شود.
- ۵ پژوهشگران گرامی و اساتید محترم دانشگاهها و همچنین موسسات پژوهشی و مراکز علمی می توانند علاوه بر اولویت های پژوهشی سازمان، موضوعات پیشنهادی مرتبط با نظام مالیاتی کشور را در قالب طرحنامه تهیه و جهت بررسی به دبیرخانه شورای پژوهشی ارسال فرمایید. بدیهی است موضوعاتی که در فهرست اولویت های سازمان قراردارند از اولویت برخوردار خواهند بود.
- ۶ پژوهشگران محترم می توانند در قالب محور های پژوهشی سازمان نسبت به تهیه مقاله جهت شرکت در همایش سیاست های مالی و مالیاتی و یا چاپ در فصلنامه پژوهشنامه مالیات(علمی - پژوهشی) اقدام نمایند.
- ۷ برای کسب اطلاعات بیشتر به وب سایت www.intamedia.ir مراجعه فرمایید.

۱- بررسی و تحلیل آثار معافیت ها و مشوق های مالیاتی

معمولاً در اکثر نظامهای مالیاتی، از معافیتها و مشوقهای مالیاتی در راستای دستیابی به اهداف خاصی استفاده میشود. البته میزان استفاده از این معافیتها و مشوقها و همچنین انگیزههای استفاده از آنها ممکن است در نظامهای مختلف، متفاوت از یکدیگر باشد. این سیاستها ممکن است به دلایلی از قبیل تشویق به سرمایهگذاری یا جهت دهی سرمایهگذارها به مناطق یا صنایع خاص اتخاذ شود. در قانون مالیاتهای ایران نیز معافیتها و مشوقهای زیادی در پایههای مختلف مالیاتی در نظر گرفته شده است. با توجه به آثار مالی و اقتصادی مشوقهای مالیاتی و تردیدهای موجود در مورد اثربخشی این سیاست و همچنین با توجه به شرایط و تحولات اقتصادی حاکم بر کشور، ضرورت تجدیدنظر اساسی در نظام مشوقهای مالیاتی و هدفمند نمودن آنها و نیز حذف موارد غیر ضروری بیش از پیش احساس میشود. در راستای انجام بازنگری اساسی در نظام مشوقهای مالیاتی کشور موضوعات زیر قابل بررسی می باشند:

تعیین میزان تأثیر معافیتهای مالیاتی منطقه‌ای (ماده ۱۳۲ ق.م.م) در جذب سرمایهگذاری خصوصی در بخشهای صنعتی و معدنی به تفکیک مناطق توسعه یافته و کمتر توسعه یافته

تعیین میزان تأثیر معافیت ماده ۱۳۸ ق.م.م

ارائه مدلهایی برای اندازه گیری میزان کارایی و اثربخش معافیتهای موجود در قانون

اصلاح ساختار مشوقهای مالیاتی به منظور رفع مشکلات اجرایی و بیعدالتی و کاهش بار مالیاتی سایر بخشهای غیر معاف بررسی اثر تخصیصی و توزیعی معافیتها و مشوقهای مالیاتی

بررسی هزینه و منافع اقتصادی اعطای معافیتها و مشوقهای مالیاتی به تفکیک بخشها و مناطق اقتصادی

۲- ساختار مطلوب مالیاتهای ملی و محلی در کشور

مالیاتهای محلی یکی از ابزارهای مرتبط با سیاستهای توسعه استانی و برنامه‌های آمایش سرزمین محسوب می‌گردند. معرفی و توسعه سیستم مالیاتهای استانی تنها به کشورها یا حکومت‌های غیرمتمرکز یا فدرال مربوط نمی‌شود. در واقع کشورهایی با حکومت متمرکز، بیشتر از کشورهایی با حکومت فدرال متمایل به استفاده از مالیاتهای محلی شده‌اند. توجه و تمایل به مالیاتهای محلی به علت کارایی و مزیت‌های آن است. مالیاتهای محلی، سطح خدمات و کالاهای عمومی و پرداخت کنندگان هزینه تولید آنها را مشخص می‌نمایند. از نظر اقتصادی نیز مالیاتهای محلی از اهمیت بالایی برخوردارند، مالیاتهای محلی یکی از مؤثرترین ابزارها در زمینه تخصیص منابع هم در بین استان‌ها و هم در بین فعالیت‌هایی که بر آنها مالیات وضع شده و فعالیت‌هایی که بر آنها مالیات وضع نشده می‌باشند. این مالیات‌ها همچنین از نظر تعیین مکان فعالیت‌های اقتصادی در درون یک کشور از اهمیت بالایی برخوردارند. تجربه ایران در زمینه اجرای مالیاتهای محلی نشان می‌دهد که آنچه در حال حاضر تحت عنوان درآمدها و مالیاتهای استانی و عوارض مالیات بر ارزش افزوده در حال اجرا است کاملاً مستقل از نظریه‌های مالیات محلی و برنامه آمایش سرزمین قرار دارد. در واقع هیچ‌گونه پایه و نرخ‌های متفاوت مالیات محلی در اقتصاد ایران مطرح نمی‌باشد. آنچه که صورت می‌گیرد صرفاً به شکل اجرایی جمع‌آوری مالیات مربوط می‌شود و تخصیص درآمدهای مالیاتی در سطح استان‌ها نیز براساس یک تقسیم بندی صوری و بدون توجه به مباحث نظریه‌های اقتصادی انجام می‌پذیرد. در بررسی ساختار مالیاتهای محلی موضوعات زیر قابل بررسی هستند:

بررسی و تعیین ساختار مالیات های محلی (پایه های ، نرخ ، ...)

بررسی و ارائه مدل اجرایی مالیات های محلی

بررسی تطبیقی مالیات های محلی

برآورد آثار اقتصادی مالیات های محلی

ارائه پیش نویس قانون مالیات های محلی

۳- مالیات های زیست محیطی

مالیات‌های سبز یا مالیات‌های زیستمحیطی به عنوان یکی از محورهای توسعه پایدار در کشورها، از جمله سیاست‌های موثر در زمینه کنترل عوامل مخرب زیستمحیطی با استفاده از ابزارهای اقتصادی می‌باشد. در این بین سیاست‌های مالیاتی مهمترین ابزار اقتصادی برای اجرای سیاست‌های زیستمحیطی در هر کشور به شمار می‌روند. توسعه و محیط‌زیست مفاهیم جداگانه‌ای نیستند، و نمی‌توان به نحو موفقیت آمیزی به یکی از آنها بدون مراجعه به دیگری پرداخت. محیط‌زیست منبعی برای توسعه است و کیفیت آن یک معیار مهم و حفظ آن با توسعه ارتباط دائمی دارد، به بیان دیگر توسعه موفقیت آمیز مستلزم سیاست‌هایی است که ملاحظات

زیست‌محیطی را در برگیرد. اصولاً در بحث توسعه پایدار تاکید اساسی بر دو عنصر انسان و زیست بوم است و به زندگی توأم با سلامت انسانها، هماهنگ با محیط‌زیست توجه میشود. با فرض اینکه یکی از عوامل عمده ایجاد آلودگیهای محیط‌زیست در ایران ناشی از فقدان مالیاتهای سبز باشد و این مالیاتها با تغییر نسبی قیمتها بر فرآیند تخریب محیط‌زیست تاثیر می‌گذارند و همچنین مالیات سبز میتواند در نظام مالیاتی به عنوان یک پایه مؤثر مالیاتی در اختیار دولت قرار گیرد موضوعات زیر می‌تواند مورد پژوهش قرار گیرد:

— استفاده از تجربیات سایر کشورها با توجه به ساختار اقتصادی کشور

— تعیین منابع آلوده‌کننده و مشخص کردن شاخصهایی برای حد بهینه آلودگی واحدها و معرفی کارآمدترین ابزار برای رسیدن به اهداف عینی (مالیات یا سایر ابزارهای اقتصادی)

— آثار و پیامدهای اجرای مالیات زیست محیطی

— ارائه پیش نویس قانون مالیات زیست محیطی

۴- پیاده سازی نظام مالیات بر درآمد اشخاص (مالیات بر مجموع درآمد)

اجرای مالیات بر مجموع درآمد به دلیل ضعف در فراهم آوردن زیرساختهای لازم به منظور اجرایی کردن آن و نیز عدم فزونی منافع حاصل از اجرای چنین مالیاتی بر هزینههای وصول آن در شرایط زمانی خاص، یکی از چالشهای اصلی سازمان امور مالیاتی بوده است. از سال ۱۳۴۵ لغایت ۱۳۸۰ قانون مالیات بر مجموع درآمد در قوانین مالیاتی وجود داشته اما به دلیل فقدان سیستم کارآمد و ابزار لازم برای جمع آوری و مبادله اطلاعات درآمدی مودیان و اختصاص ندادن شماره منحصر به فرد برای هر مؤدی، ضعف فرهنگ مالیاتی و ضعف اراده اجرایی سازمان امور مالیاتی در اصلاحیه سال ۱۳۸۰ حذف شد و هم اکنون بعد از گذشت ده سال اصلاحیه دیگری تقدیم مجلس شده است که در آن مالیات بر مجموع درآمد نیز پیش بینی شده است. با توجه به نقش مالیات بر مجموع درآمد در ساختار نظام مالیاتی، میتوان پژوهشهایی با محورهای زیر انجام داد:

— بررسی زیر ساختهای لازم برای پیاده سازی مالیات بر مجموع درآمد در ایران

— مطالعه تطبیقی پیاده‌سازی مالیات بر مجموع درآمد در کشورهای دیگر

— آثار اقتصادی مالیات بر مجموع درآمد

۵- مالیاتهای اسلامی در ساختار نظام مالیاتی کشور

یکی از دغدغه‌های فعالان اقتصادی در کشور، نحوه تعامل آنها با نظام مالیاتی است. این تعامل به دلیل وجود بعضی از حقوق مالی در اسلام از اهمیت برخوردار است. بعضی از این حقوق مالی به دلیل فرا زمانی و فرا مکانی بودن، امروزه نیز بر مسلمانان واجب است که زکات و خمس از اهم آنهاست. در زمان حاضر لزوم پرداخت انواع مالیاتهای حکومتی به همراه وجوب پرداخت حقوق مالی دینی و ارتباط آنها با همدیگر، از مسائلی است که نظامات مالیاتی و نهادهای دینی و همچنین مردم با آن مواجه می‌باشند. جهت یافتن راه‌حلهای مناسب برای ساماندهی این ارتباط می‌توان موضوعات مورد نظر ذیل را بررسی نمود:

— نقش و تاثیر مالیات‌های اسلامی در متغیرهای توسعه و پیشرفت

— نحوه ارتباط مالیات‌های حکومتی و اسلامی

— انواع منابع و نرخهای مالیاتی در الگوی توسعه اسلامی - ایرانی

— نحوه مصرف مالیات‌ها در نظام مالیه اسلام

۶- مالیات بر موسسات خیریه و کمک‌های خیریه

امروزه کمکهای خیریه بخش خصوصی در کنار پرداختهای انتقالی دولت یکی از مهمترین راهکارهای کاهش فاصله طبقاتی و تحقق اهداف تأمین اجتماعی و فرهنگی در جوامع مختلف قلمداد میشود. نقش کمکهای داوطلبانه بخش خصوصی در کاهش فاصله طبقاتی، افزایش رفاه افراد نیازمند و کاهش هزینههای دولت در برنامه ریزی و تعامل با این پدیده موضوع حائز اهمیت است. نقش بسیار مهم مؤسسات خیریه در کمک به تأمین اهداف مورد نظر دولتها، پاسخگو بودن سازمانها و مؤسسات خیریه در مقایسه با برنامه‌های حمایتی دولت و واکنش سریع تر به نیازهای در حال تغییر اجتماعی از جمله دلایل حمایت دولت از کمکهای خیریه و مؤسسات خیریه است. با این حال با گسترش اقدامات خیرخواهانه در کشور، امکان سوء استفاده از مؤسسات خیریه تحت عناوین مختلف برای فرار مالیاتی و پولشویی وجود دارد. بررسی مؤسسات خیریه و کمک‌های خیریه از جنبه‌های زیر از اهمیت برخوردار می‌باشد:

شناسایی و طبقه بندی انواع موسسات خیریه و کمک های خیریه در ایران
بررسی انواع فعالیت های موسسات خیریه (درآمد و هزینه)
روش های نظارت بر موسسات خیریه و کمک های خیریه
روش های حمایت مالیاتی از موسسات خیریه و کمک های خیریه

۷- مالیات و بازارهای مالی

بازارهای مالی به عنوان شاهرگ حیاتی جذب، تجمیع و انتقال سرمایه و تأمین کننده منابع مالی بلند مدت مورد نیاز فعالیت های تولیدی و خدماتی مولد است. امروزه شاهد گسترش روزافزون ابزارهای مالی در بازارهای مالی دنیا هستیم. دلیل اصلی ایجاد چنین ابزارهایی، نیازهای جدید بازارهای مالی برای داشتن یک ساز و کار جدید است. با عنایت به فرایند روبه رشد خصوصی سازی، مالیات در چنین بازاری می تواند نقش درآمدی (با معرفی پایه های جدید مالیاتی) و نیز نقش انگیزشی (از طریق اعمال یکسری معافتهایی به منظور تشویق سرمایه گذاری در این بازار)، ایفا نماید. در عمل مالیات بر ابزارهای مالی با چالشهای متعددی نظیر تعریف قلمرو تحت پوشش مالیاتی، پایه مالیاتی و اشخاص مشمول مالیات روبروست. در این میان سایر چالشها که ناشی از قابلیت بالای جابجایی و نیز نوآوریهای مستمر در ابزارهای مالی است، فرصتهای اجتناب مالیاتی را با تغییر محل مبادله به مناطق خارج از شمول مالیات و یا ابزارهای معاف از مالیات فراهم میکند. لازم به ذکر است طبق مطالعات صندوق بینالمللی پول، در بازارهای مالی، مالیات به عنوان ابزاری برای افزایش شفافیت در بازار به کار گرفته می شود. در این میان عده ای معتقدند مالیات بر معاملات مکرر ابزارهای مالی میتواند به عنوان ابزاری برای جلوگیری از سفته بازی و ثبات بازار سهام تلقی شود. همچنین وجود قوانین و مقررات یکپارچه برای اجرای اثربخش مالیات مبادلات مالی الزامی است. به عنوان مثال، تنوع معاملات مالی و پیچیدگی برخی ابزارها، موجب مشکلات مفهومی میشود که از جمله میتوان به نحوه تعیین تعهد مالیاتی بر مبنای تعهدی یا نقدی (یا هر دو)، استفاده از ارزش اسمی ابزار یا مبالغ پولی جابجا شده در میان طرفین، مشمولیت مالیاتی معاملات تسویه شده نقدی بر مبنای خالص پرداختی یا مبالغ ناخالص اصلی اشاره نمود. لازم است راهکارهای عملی برای چنین مشکلاتی اندیشیده شود تا اجرای موثر قانون تضمین گردد. در این راستا موضوعات زیر قابل بررسی هستند:

چالش ها و فرصتهای وضع مالیات بر ابزارهای جدید مالی

الگوهای مالیات ستانی در بازارهای مالی مختلف (بورس و فرابورس)

معرفی پایه های جدید مالیاتی در بازارهای مالی

مالیات و شفافیت در بازارهای مالی

۸- مالیات بر درآمد کشاورزی

در هر کشوری، کشاورزی به عنوان یک فعالیت و حرفه استراتژیک شناخته میشود. به گونه ای که عدهای معتقدند توسعه و پیشرفت صنعت کشاورزی در هر کشوری به عنوان شاخص مهم، در توسعه اقتصادی آن کشور تلقی میشود. تضعیف این صنعت می تواند به مشکلاتی از قبیل کاهش درآمدهای پایدار، کاهش اشتغال، سوق دادن افراد از روستاها به شهرها و در نتیجه گسترش شهرنشینی، به هم خوردن ترکیب جمعیتی جغرافیایی مناسب یک کشور و ... منجر شود. وضع مالیات در بخش کشاورزی ممکن است باعث تشدید چنین چالشهایی گردد. از سوی دیگر توسعه یافتگی و یا در حال توسعه بودن یک کشور و نیز استفاده از علم روز در صنعت کشاورزی در وضع یا عدم وضع این مالیات نقش اساسی ایفا مینماید. در کشورهای پیشرفته، به دلیل استفاده از سیستم مکانیزه در بخش کشاورزی، درآمدهای قابل توجهی با به کارگیری حداقل نیروی انسانی، نصیب کشاورزان شده است. بنابراین در چنین وضعیتی وضع مالیات میتواند به افزایش درآمدهای مالیاتی یک کشور منجر شود. از سوی دیگر در کشورهای توسعه یافته، آگاهی از ظرفیت صنعت کشاورزی در اخذ مالیات، برای سیاستگذاران از اهمیت ویژه ای برخوردار است تا بتوانند متناسب با پیشرفت کشور، برای بخشی از درآمدهای کشاورزی، مالیات وضع نمایند. موضوعات مرتبط با این محور می تواند به شرح زیر قابل بررسی باشند:

چالشها و فرصتهای معافیت مالیاتی در بخش کشاورزی

مخبریت بالقوه صنعت کشاورزی در اخذ مالیات

تأثیر مالیات بر اشتغال در بخش کشاورزی

مالیات در زیر بخش های خاص کشاورزی

۹- مالیات بر سودهای بانکی

مالیات بر سودهای بانکی بیشتر از آنکه از دید افزایش درآمدهای مالیاتی در نظر گرفته شود عمدتاً با هدف استفاده از آن به عنوان یک ابزار سیاستگذاری و کنترلی مورد توجه قرار می‌گیرد. در بسیاری از موارد هدف از معافیت مالیاتی در حوزه سودهای بانکی، کنترل بر منابع مالی اشخاص مختلف و هدایت آنها در مسیرهای صحیح به منظور تخصیص بهینه منابع است. به عبارت دیگر شمول یا عدم شمولیت مالیاتی سودهای بانکی و نیز امکانسنجی وضع و وصول چنین مالیاتی به شرایط اقتصادی کلان یک جامعه بستگی دارد. در کشورهایی که از ثبات اقتصادی و نیز یک بازاریابی توسعه یافته برخوردار بوده و بازارهای مالی در آنها نقش بسیار مهمی در جذب منابع مالی اشخاص ایفا می‌نمایند بی‌شک وضع مالیات بر سودهای بانکی می‌تواند توجیه اقتصادی داشته و در هدایت منابع به سمت بازارهای مالی نقش مهمی را ایفا نماید. اما در کشورهای در حال توسعه به دلیل ناپایداری اقتصادی و نیز عدم توسعه مناسب بازارهای مالی، وضع چنین مالیاتی به احتمال زیاد باعث خروج منابع مالی افراد از بانک‌ها و سرمایه‌گذاری آنها در بخش‌های غیرمولد اقتصادی (از قبیل بازار سکه و ارز در ایران) خواهد شد. از این رو مالیات بر سودهای بانکی در ایران، ضمن افزایش درآمدهای مالیاتی می‌تواند با چالش‌های متعددی مواجه گردد. موضوعاتی زیر در این خصوص قابل بررسی هستند:

چالش‌ها و فرصتهای وضع مالیات بر سودهای بانکی

مطالعات تطبیقی الگوهای مالیات ستانی از سودهای بانکی

تربخشی معافیت مالیاتی سودهای بانکی در روند سپردهگذاری منابع مالی اشخاص در بانکها

امکانسنجی اخذ مالیات از سودهای بانکی در ایران

۱۰- مالیات بر درآمد مشاغل

مالیات بر مشاغل که بر درآمد خالص فعالین اقتصادی شاغل در بخشهای خدماتی، بازرگانی، رستوران و هتلداری، ساختمان، حمل و نقل خصوصی، کارگاه‌های کوچک صنعتی و خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی وضع میشود، سهم اندکی از کل مالیات‌های کشور را به خود اختصاص داده است. علی‌رغم اصلاحات گسترده در ساختار نظام مالیاتی، سهم مالیات مشاغل از کل درآمدهای مالیاتی به دلیل عواملی از قبیل نبود نظام مالیات بر مجموع درآمد، سنتی بودن ساختار بخش مشاغل، فرار مالیاتی گسترده در این بخش که متاثر از نبود بانک جامع اطلاعاتی از جریان وجوه و جریان کالا است، عدم گسترش کامل نظام مالیات بر ارزش افزوده و غیره، در کنار مشکلات قانونی و اجرایی موجود در نظام مالیاتی کشور و سرانجام وجود معافیت‌های مختلف، کاهش یافته است. علاوه بر این، بالا بودن هزینه‌های عملیاتی مالیات بر درآمد مشاغل در مقایسه با سایر مالیات‌ها به دلیل پیچیدگی‌های ذاتی در تشخیص و وصول این نوع مالیات، در کاهش کارایی نظام مالیاتی تاثیر بسزایی داشته است. موضوعات مورد بررسی این محور می‌تواند شامل موارد زیر باشند:

چالش‌ها و فرصتهای برون سپاری مالیات بر درآمد مشاغل

تربخشی و کارایی نظام مالیاتی در وصول مالیات بر درآمد مشاغل

فناوری اطلاعات و بهبود فرایندهای وصول مالیات بر درآمد مشاغل

خلاءهای اطلاعاتی در عملکرد بخش مشاغل

۱۱- مالیات بر ارزش افزوده

مالیات بر ارزش افزوده نه تنها مالیات نسبتاً ساده‌ای است بلکه رایجترین مالیات در دنیای امروز نیز محسوب میشود. این مالیات در واقع نوعی مالیات بر فروش چند مرحله‌ای است که خرید کالاها و خدمات واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند. اجرای این قانون در کشورمان در طی این سالها با مشکلات و نارسایی‌هایی همراه بوده است. اهم موضوعات مورد بحث در این بخش عبارت است:

چالش‌های استرداد مالیاتی در نظام مالیات بر ارزش افزوده

راهکارهای توسعه مالیات بر ارزش افزوده

آزمایشی عملکرد مالیات بر ارزش افزوده

حسابرسی مبتنی بر ریسک در مالیات بر ارزش افزوده

آثار اقتصادی مالیات بر ارزش افزوده

۱۲- ارتقاء فرهنگ و تمکین مالیاتی

در بسیاری از کشورهای پیشرفته دنیا، کارایی و اثربخشی وصول مالیات از طریق بهبود و توسعه فرهنگ و در نتیجه تمکین داوطلبانه مودیان مالیاتی، به اثبات رسیده است. سازمانهای مالیاتی کشورهای مختلف درصدد هستند تا با ایجاد شرایط مناسب، اعتماد مودیان مالیاتی را جلب و از این طریق با صرف هزینههای کمتر، بخش اعظمی از مالیاتهای خود را بر پایه اعتماد متقابل و مشارکت مودیان مالیاتی وصول نمایند. در این زمینه میتوان پژوهشهایی با موضوعات زیر انجام داد:

چالشها و فرصتهای بهبود فرهنگ و تمکین مالیاتی

بررسی نقش کارکنان سازمان در فرهنگ سازی مالیاتی

بررسی اثر بخشی روشهای مختلف اتخاذ شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور به منظور بهبود فرهنگ و تمکین مالیاتی

مودیان

برآورد هزینههای عملیاتی مالیات ستانی (هزینه اداری و هزینه تمکین) در کشور به تفکیک منابع و ادارات کل مالیاتی

برآورد هزینه تمکین مودیان مالیاتی به تفکیک نوع فعالیت شامل شرکتهای پیمانکاری ساختمانی، ...

تعیین سطح بهینه مخارج سازمان امور مالیاتی در افزایش درجه تمکین مالیاتی مودیان

شیوه ها و مدلهای اندازهگیری تمکین مالیاتی (به تفکیک پایههای مالیاتی و ...)

۱۳- حسابرسی مالیاتی مبتنی بر ریسک

سازمان امور مالیاتی کشور در قالب پروژه «انتخاب برای حسابرسی مبتنی بر ریسک» به عنوان یکی از پروژه های اصلی طرح جامع مالیاتی، بر مقوله ریسک مودیان و تاثیر آن بر انتخاب یا عدم انتخاب مودیان به منظور حسابرسی مالیاتی توجه زیادی نموده است. در حال حاضر به دلیل حجم گسترده پرونده های مالیاتی و نیز محدودیت سازمان امور مالیاتی در استخدام نیروی انسانی متخصص به منظور رسیدگی به کلیه پرونده های مالیاتی، اهمیت توجه بر مقوله ریسک مودی و لحاظ کردن آن در انتخاب مودیان پر ریسک در امر رسیدگی مالیاتی، روز به روز بیشتر می گردد. در این زمینه می توان پژوهش هایی با محورهای زیر انجام داد:

الگوها و مدلهای کمی برای اندازهگیری ریسک مودیان مالیاتی

چالشها و فرصتهای پیادهسازی حسابرسی مالیاتی مبتنی بر ریسک در ایران

مطالعه تطبیقی حسابرسی مالیاتی مبتنی بر ریسک

بررسی انواع ریسکهای موجود (ریسک فرار مالیاتی، ریسک پولشویی، ...) در نظام مالیاتی

چالشها و فرصتهای پیادهسازی حسابرسی مالیاتی مبتنی بر ریسک در ایران

۱۴- مالیات الکترونیکی

دولتها در هر کشوری مسئولیتها و وظایف مختلفی به عهده دارند و برای انجام این مسئولیتها، بایستی سیاستهای مناسبی را در نظر بگیرند. این سیاستها در هر دورانی از زمان، متناسب با تحولات روز دنیا و شرایط کشور و نیز با توجه به چشم اندازی که هر دولت برای خود برگزیده است، مورد بازنگری و بهبود قرار میگیرند. در سالیان اخیر گسترش فناوری اطلاعات باعث شده است تا اغلب حکومت ها تصمیم بگیرند در جهت بهبود عملکرد نظام مالیاتی خود از این فناوری بهره مند شوند. به نظر میرسد استفاده از فناوری اطلاعات در فرایندهای مختلف نظام مالیاتی از قبیل شناسایی و ثبت نام، دریافت اظهارنامه، رسیدگی و تشخیص و در نهایت وصول آن باعث سرعت و سهولت در انجام کارها و از طرفی کاهش هزینهها و همچنین فساد اداری گردد. در این زمینه میتوان پژوهشهایی با محورهای زیر انجام داد:

موانع و مشکلات پیاده سازی مالیات الکترونیکی

تاثیر مالیات الکترونیکی بر شاخص های بهبود فضای کسب و کار در بخش مالیات

مالیات الکترونیکی و رضایت مودیان مالیاتی

مدلها و شیوههای پذیرش E-TAX از منظر مودیان مالیاتی (به تفکیک جنسیت، گروههای سنی، سطح تحصیلات، ...)

مدلها و شیوههای پذیرش E-TAX از منظر ممیزان مالیاتی (به تفکیک جنسیت، گروههای سنی، سطح تحصیلات، ...)

بررسی اثر E-TAX بر هزینههای تمکین / هزینه های اجرایی و وصول مالیات

شناسایی ضمانتهای اجرایی پیادهسازی E-TAX

شناسایی روشهای فرار مالیاتی در نظام E-TAX

۱۵- طرح جامع مالیاتی و سایر اقدامات تکمیلی توسعه نظام جامع اطلاعات مالیاتی

امروزه روش های مبتنی بر فناوری اطلاعات و مدیریت بر پایه داده ها به قدری گسترش یافته که مفهوم اقتصاد دانایی محور و اقتصاد نوین به برخورداری از روش های الکترونیک برمی گردد. براساس همین مبانی، نظام های مالیاتی به عنوان یک حلقه مهم از نظام اقتصادی کشورها باید خود را با این تغییرات منطبق نمایند و تقاضای عمومی جهت مدرنیزاسیون و افزایش کارآمدی را پاسخ دهند. بر این اساس طی سالیان گذشته، سازمانهای مالیاتی در اکثر کشورهای جهان از تکنولوژیهای نوین در جهت ایجاد تغییر در فرایندهای تشخیص و وصول مالیات بهره بردارند تا بتوانند موجبات افزایش منافع سازمان را فراهم آورند. استفاده از فناوریهای نوین میتواند علاوه بر تأمین حقوق ذی نفعان نظام مالیاتی، موجب تقویت بنیان های اقتصادی و مالی کشور نیز گردد. سازمان امور مالیاتی کشور نیز در راستای تحقق این اهداف بر طبق سند چشمانداز ۲۰ ساله کشور، اهداف برنامههای پنج ساله توسعه و در چارچوب طرح تحول اقتصادی دولت از سال ۱۳۸۳ اقدام به اجرای " طرح جامع مالیاتی " با هدف افزایش درآمد مالیاتی، افزایش میزان رضایتمندی صاحبان منافع، ارتقاء بهره‌وری و کاهش هزینههای اجرایی عملیات مالیاتی نموده است. با توجه به اهمیت فوق العاده ای که طرح جامع مالیاتی در تأمین نظام جامع اطلاعات مالیاتی و تحول نظام مالیاتی دارد، انجام مطالعات در خصوص برنامه های این طرح و اثرات اجرای آن و همچنین سایر برنامه ها و اقدامات تکمیلی در این خصوص ضروری است.

۱۶- ارتقاء سلامت اداری در نظام مالیاتی کشور

در هر سازمانی وجود سلامت اداری و جلوگیری از بروز فساد، در افزایش کارایی و اثربخشی فعالیت های آن نقش قابل توجهی ایفا می نماید. در این میان به دلیل تعامل بسیار نزدیک بین مأموران مالیاتی و مودیان و نیز نقش درآمدهای مالیاتی در تأمین هزینه های جاری و عمرانی دولت، لزوم پرداختن به مقوله سلامت اداری و رعایت موازین اخلاقی در تشخیص و وصول مالیات از طرف مودیان و مأموران مالیاتی از اهمیت زیادی برخوردار است. در این زمینه موضوعات زیر قابل بررسی هستند:

بجرسی عوامل و علل ایجاد فساد در نظام مالیاتی

راه های جلوگیری از بروز فساد در نظام مالیاتی

اندازه گیری سلامت اداری در نظام مالیاتی و روند آن

۱۷- الگوهای خدمات رسانی به مودیان

بیشتر مودیان در سراسر جهان دارای احساسی منفی نسبت به پرداخت مالیات هستند. این احساس اغلب به دلیل فقدان یک الگوی مناسب ارائه خدمات به مودیان می باشد. مشکلات انجام تکالیف مالیاتی به علت پیچیدگی های ارائه اسناد و مدارک، روش های پرداخت، هزینه بالای تمکین مالیاتی، چالش های رویه های واخواهی و از همه مهمتر عدم آگاهی در خصوص تکالیف و حقوق مالیاتی مودیان، تشدید می شود که این ابهامات و مشکلات می تواند مودیان را به سمت اجتناب از کل سیستم مالیاتی سوق دهد. اهداف سیاست ارائه خدمات مطلوب به مودیان، ارائه کمک به آنها است تا شرایط تمکین مالیاتی را تا حد ممکن برای آنها آسان نماید. از جمله این خدمات می تواند ساده سازی محاسبه مالیات، ساده سازی رویه های ارائه اسناد و اظهارنامه و پرداخت مالیات و آموزش به مودیان در خصوص گزینه ها و رویه های اعتراض و واخواهی می باشد. با این وجود محدوده خدمات رسانی مطلوب به مودیان می تواند متناسب با انواع منابع، انواع مودیان و ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی آنها متفاوت باشد. این موضوع مستلزم انجام مطالعات کارشناسی تکمیلی پیرامون الزامات و نیازهای مودیان (علاوه بر پروژه های متعددی که سازمان امور مالیاتی کشور طی چند ساله اخیر در این خصوص انجام داده است) می باشد.

۱۸- نظام مالیاتی و برون سپاری فعالیتها

برون سپاری فعالیتهای دولت، از سالها قبل در نقاط مختلف دنیا به منظور دستیابی به روش مطلوبتر ارائه خدمات در مقایسه با روشهای سنتی، مورد توجه دولتها قرار گرفته است. در توجیه استفاده از این روش، استدلال سادهاى که وجود دارد، این است که در ارائه خدمات غیر حاکمیتی، که شرکتهای خصوصی بهتر میتوانند آنها را ارائه و مدیریت نمایند، بخش خصوصی جایگزین بخش عمومی شده و یا با آن همکاری کند. که به لحاظ تئوریک دارای مزایای گسترده ای برای بخش عمومی، بنگاههای خصوصی و عموم مردم می باشد. نظام مالیاتی ایران نیز همگام با اهداف و سیاستهای کلان دولت میتواند، اقداماتی را در این خصوص انجام دهد. سازمان امور مالیاتی کشور در سالهای گذشته نیز همکاریهایی با بخش خصوصی برای برون سپاری برخی وظایف خود داشته است. با توجه به پیچیدگی و تنوع فرآیندهای کاری در سازمان امور مالیاتی بررسی قابلیت برون سپاری فعالیتهای نظام مالیاتی از اهمیت زیادی برخوردار می باشد. موضوعات پیشنهادی زیر می تواند مورد بررسی قرار گیرد:

بررسی میزان تمایل مودیان مالیاتی از برون سپاری فرایندهای مالیاتی.
بررسی چالش های پیش روی سازمان امور مالیاتی در راستای برون سپاری فرایندهای مالیاتی.
شناسایی فعالیتها/فرایندهای مالیاتی قابل برون سپاری.
انجام مطالعات تطبیقی در خصوص برون سپاری در کشورهای پیشرو در این زمینه.
تحلیل هزینه - فایده ناشی از برون سپاری فرایندهای مالیاتی

۱۹- محاسبه شاخص بهره وری در سازمان امور مالیاتی کشور

ضرورت رعایت اصل بهره وری در بکارگیری منابع و امکانات موجود در دستیابی به اهداف سازمانی و تلاش در جهت استفاده بهینه از آنها، از لوازم مدیریت کارا محسوب می گردد. آنچه در سازمانها مزیت رقابتی ایجاد می کند، بهره وری به معنای بکارگیری و ترکیب موثر منابع موجود در سازمان است. بهبود اثربخش بهره وری همانند سایر مولفه ها و فرایندهای نرم افزاری سازمانی از الزامات کار سازمانی است. در برنامه های توسعه نیز تاکید زیادی بر افزایش سهم بهره وری در رشد تولید ملی شده است. از این رو سازمان ها باید با برنامه ریزی مناسب نسبت به ارتقاء بهره وری اقدام نمایند. موضوعات زیر در این راستا قابل بررسی میباشد:

تعیین شاخصهای سنجش بهره وری در سازمان امور مالیاتی کشور
ارائه مدل ارزیابی و رتبه بندی واحدهای مالیاتی براساس شاخص های بهره وری

۲۰- ضمانت های اجرایی قوانین مالیاتی

ضمانت های اجرایی یکی از ابزارهای ارتقاء تمکین مالیاتی می باشد. از جمله مشکلات اساسی در اجرای سیاست های مالیاتی و اعمال مدیریت مالیاتی کارا و اثربخش، ضمانتهای اجرایی ضعیف و در مواردی حتی عدم اجرای آنها می باشد. اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، اصلاحات اساسی در سیاست های مالیاتی، مدیریت مالیاتها و همچنین ضمانت اجرایی مالیاتها فراهم نمود و انتظار می رفت همراه با جلب رضایت مودیان، تعداد مودیان متخلف کاهش داشته باشد هرچند این اصلاحات از یکپارچگی و هماهنگی کامل برخوردار نبوده است. به همین دلیل تقویت ضمانت های اجرائی قانون به عنوان یکی از محورهای مهم لایحه سال ۱۳۹۱ اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم نیز مد نظر قرار گرفته است. در بررسی ضمانت های اجرایی موارد ذیل از اهمیت برخوردار هستند:

بررسی اثر بخشی ضمانت های اجرایی قوانین مالیاتی
اصلاح و بهبود ضمانتهای اجرائی قانون به عنوان ابزاری در جهت ارتقای تمکین مالیاتی
بررسی موانع اجرای دقیق ضمانت های اجرایی

۲۱- ترفندهای مالیاتی و راهکارهای مواجهه با آن

عدم پرداخت مالیات واقعی یکی از چالشهای بسیار مهم کشورهای مختلف جهان بویژه کشورهای در حال توسعه در مواجهه با مشکلات اقتصادی بوده است که موجب کاهش درآمدهای مالیاتی و نیز کاهش شفافیت در اقتصاد می گردد. شاخص های مالیاتی در ایران از جمله نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی حکایت از این دارند که آنچه به عنوان مالیات وصول می شود شکاف زیادی با ظرفیت های بالقوه دارد و فرار و اجتناب مالیاتی زیادی در اقتصاد کشور رخ می دهد. ترفند مالیاتی بر خلاف فرار مالیاتی با استفاده از خلاء های موجود در قوانین انجام می شود. در این فرآیند، مؤدیان با کمک مشاوران مالیاتی، روزه های قانونی را برای عدم پرداخت مالیات مورد شناسایی قرار می دهند. اگر چه در خصوص راهها، برآورد و نحوه مقابله با فرار مالیاتی مطالعات فراوانی صورت گرفته است، اما از آنجا که ترفند مالیاتی دارای شکل و ظاهری قانونی می باشد، شناسایی روش های انجام، برآورد حجم و راههای مواجهه با آن از پیچیدگی های خاصی برخوردار می باشد. ترفند مالیاتی اغلب مربوط به قوانین و مقررات مالیاتی به عنوان یکی از ارکان نظام مالیاتی می شود. نرخهای مالیاتی، ساختار نظام مشوقهای مالیاتی، مقررات حاکم بر تبادل اطلاعات، ساختار شکلی قوانین و مقررات، پیچیدگی قوانین و مقررات مالیاتی از عوامل مؤثر بر ترفند مالیاتی می باشد. در همین راستا ضروری است مطالعات جامع و عمیقی در این حوزه مالیاتی انجام پذیرد.

۲۲- قیمت گذاری انتقالات در نظام مالیاتی کشور

- قیمتگذاری انتقالی یکی از موارد مهم و چالشبرانگیز در هر نظام مالیاتی است. قیمتگذاری انتقالی را می توان از دو منظر بین المللی و داخلی مورد بررسی قرار داد. با توجه به اینکه بر اساس قانون مالیاتهای مستقیم معافیهایی برای برخی مناطق و صنایع خاص در نظر گرفته شده است این احتمال وجود دارد که برخی شرکتهای تمایل داشته باشند به منظور بهره مندی از معافیت های موردنظر، درآمدهای خود را به طریقی به آن مناطق یا بخشها منتقل نمایند. از لحاظ بینالمللی نیز به دلیل تفاوت نظامهای مالیاتی کشورها، شرکتهایی که در چند کشور فعالیت تجاری دارند تمایل دارند بیشتر درآمد خود را در کشوری اظهار کنند که از شرایط مالیاتی مناسبتری برخوردار باشد. مبحث قیمت گذاری بین گروه شرکتهای و یا هلدینگ ها نیز از موضوعات مهمی است که می تواند درآمدهای مالیاتی را متأثر سازد و به عنوان یکی از موضوعات پژوهش مورد توجه است. در این زمینه می توان پژوهش هایی با موضوعات زیر انجام داد:

راه های جلوگیری از فرار مالیاتی از طریق قیمت گذاری انتقالی داخلی

راه های جلوگیری از فرار مالیاتی از طریق قیمت گذاری انتقالی خارجی (بین المللی)

برآورد میزان فرار مالیاتی از طریق قیمت گذاری انتقالی

شیوه ها و روشهای قیمت گذاری انتقالی در ایران

۲۳- الگوهای بهینه نظام دادرسی مالیاتی

- از آنجا که دستگاه مالیاتی از اقتدارات، امتیازات و اختیارات فوق العاده ای در زمینه تشخیص و وصول مالیات برخوردار است، همواره در روابط بین مودی و دستگاه مالیاتی احتمال بروز اختلاف وجود دارد. بعلاوه، همواره احتمال بروز خطا و اشتباه مامورین مالیاتی نیز وجود دارد. لذا رعایت حقوق مودی ایجاب می کند که قانونگذار برای وی حق اعتراض و شکایت نسبت به اقدامات و تصمیمات دستگاه مالیاتی را به رسمیت بشناسد. به همین دلیل، در کلیه نظامهای مالیاتی چنین حقی برای مودی پیش بینی شده است. از طرفی باید ترتیبی داده شود که مالیات دولت هرچه زودتر به حیطة وصول درآید. در این راستا موضوعات زیر قابل بررسی و تحقیق می باشد:

شناسایی علل اصلی ارجاع پرونده های مالیاتی به هیات های حل اختلافات مالیاتی

شناسایی علل اصلی اطالۀ دادرسی در مراحل مختلف حل اختلاف مالیاتی

شناسایی میزان رعایت اصول حقوقی در صدور آرائی هیات های حل اختلافات مالیاتی

طراحی ساختارهای جدید دادرسی مالیاتی مبتنی بر نظامات حقوقی و مطالعات تطبیقی

۲۴- نقاط قوت و ضعف نظام مالیاتی از منظر فقه اسلامی

- سازمان مالیاتی کشور مصمم است کلیه ابزارهای مالیاتی موجود و روشهای اجرائی آن را از منظر فقه اسلامی مورد بررسی قرار داده و هر گونه کاستی یا شبهه فقهی را که در قوانین و مقررات و فرآیندهای مالیاتی ملاحظه میشود برطرف سازد. اهم موضوعات مورد بحث در این بخش عبارت است:

چالشهای نظام مالیاتی در هر یک از منابع مالیاتی از منظر فقه اسلامی

بررسی نظام مالیاتی در بخش معافیت ها و سایر مشوق های مالیاتی از منظر فقه اسلامی

بررسی فقهی سایر فرایندهای مالیاتی در قوانین و مقررات مربوطه شامل اظهار، رسیدگی، تشخیص، دادرسی و وصول و اجرا

تجیین قواعد کلی طراحی و اجرای مالیات ها از منظر فقه اسلامی

۲۵- جایگاه مالیات در اقتصاد مقاومتی

- طی سالیان متمادی بودجه دولت بر ارز حاصل از فروش نفت و گاز و تبدیل آن به ریال متکی بوده و این اقلام به مهمترین منبع درآمد در بودجه دولت بدل گشته اند. در چنین شرایطی کسب این درآمدها از اهمیت بالایی برخوردار بوده و وابستگی بودجه دولت به درآمدهای نفت و گاز دولت را حتی به کاهش نسبی در صادرات آنها نیز آسیب پذیر میسازد. در حال حاضر که تحریم های گسترده ای بر کشورمان تحمیل شده است، از یک سو درآمدهای ارزی دولت کاهش یافته و از سوی دیگر به دلیل تحریم ها در بخش مالی، انتقال درآمدهای ارزی کاهش یافته است، لذا اتخاذ رویکرد اقتصاد مقاومتی ضروری به نظر می رسد. یکی از پیش شرط های موفقیت در برنامه های اقتصاد مقاومتی، قطع وابستگی بودجه به درآمدهای غیرقابل اطمینان ناشی از فروش نفت و گاز می باشد. اصلی ترین جایگزینی که طبق منطق اقتصادی و نیز تجربیات سایر کشورها در این خصوص وجود دارد، درآمدهای مالیاتی است. با

این وجود علیرغم اینکه نظام مالیاتی کشور در این راستا از ظرفیتهای زیادی برخوردار است، نسبت به جایگاه و تأثیر مالیات در اقتصاد مقاومتی توجه کافی صورت نگرفته و انجام تحقیقات و مطالعات جامع در این حوزه ضروری می باشد.

۲۶- مالیات، اقتصاد رانتی و دولت

با بررسی عملکرد شاخصهای نظام مالیاتی کاملاً مشهود است که به دلیل نفتی بودن اقتصاد کشور، در شرایط فعلی مالیات نقش و جایگاه مطلوب خود را در اقتصاد و تأمین مالی هزینههای دولت ندارد. پایین بودن نسبت مالیات به GDP صرفنظر از اینکه به معنی کم اهمیت بودن نقش مالیات در تصمیمگیریهای اقتصادی افراد و نگاهها است، در سطح کلان اقتصادی نیز به معنی عدم امکان سیاستگذاری و تخصیص منابع از طریق سیاستهای مالیاتی است. علاوه بر این، یکی دیگر از پیامدهای پایین بودن نسبت مالیات به هزینههای جاری، افزایش فشار بر منابع غیر مالیاتی نظیر درآمدهای نفتی و افزایش استقراض از بانک مرکزی میباشد. همچنین عدم ایفای نقش اساسی مالیات در اقتصاد کشور منجر به عدم شفافیت مالی و اقتصادی می گردد. مجموعه این عوامل از طریق ایجاد انحراف از سایر بازارها می تواند به شکل گیری یک اقتصاد رانتی بیانجامد. در این راستا ضروری است در خصوص نقش مالیات در حل مشکل اقتصاد رانتی، مطالعات گسترده ای صورت پذیرد.

۲۷- نظام مالیاتی و ثبات مالی و اقتصادی کشور

امروزه نقش نظام مالیاتی در کشورهای مختلف عموماً حول سه هدف عمده اجتماعی، اقتصادی و بودجهای تعریف شده اند. در این میان نقش بودجهای و درآمدزا بودن مالیاتها برای دولت بیش از سایر نقشها اهمیت دارد. اگر درآمدهای دولت را به درآمدهای مالیاتی و غیرمالیاتی تقسیم کنیم می توان گفت که درآمدهای مالیاتی منابع پایدارتر درآمدی دولت محسوب شده و در نتیجه هر چه سهم مالیاتها در تأمین مخارج دولت بیشتر باشد می توان نتیجه گرفت که ثبات و سلامت اقتصادی هم بیشتر خواهد بود. در این زمینه میتوان پژوهشهایی با موضوعات زیر انجام داد:

- امکانسنجی تأمین هزینههای جاری از طریق درآمدهای مالیاتی
- نقش درآمدهای مالیاتی در ثبات نظام اقتصادی و مالی دولت
- نقش مالیات بر ارزش افزوده در ثبات درآمدهای مالیاتی

۲۸- نظام مالیاتی و ساختار مطلوب نظام تأمین اجتماعی

یکی از مهمترین اهداف دولت ها ایجاد رفاه برای افراد جامعه از طریق یک نظام تأمین اجتماعی مطلوب می باشد. بازتوزیع عادلانه درآمد جهت دسترسی عموم مردم به شرایط حداقلی یک زندگی استاندارد از مهمترین ابزار تحقق رفاه در جامعه است که این بازتوزیع می تواند از طرق مختلف از جمله مالیات صورت گیرد. مالیات توسط دولت از صاحبان ثروت و درآمد اخذ و در قالب بودجه و دیگر ابزارهای نظام اقتصادی بین مردم توزیع می گردد. بنابراین مالیات از طریق بودجه دولت و نیز از مسیر تأثیر مالیات در کارکرد اقتصاد و در نتیجه تغییر رابطه مبادله بخشهای تولیدی اقتصاد در توزیع درآمد در جامعه و کاهش فاصله طبقاتی ایفای نقش می نماید. بررسی وضعیت فعلی نظام مالیاتی و نظام تأمین اجتماعی کشورمان نشان میدهد که لازم است در حوزه اثرات رفاهی مالیات و نقش آن در یک نظام تأمین اجتماعی مطلوب و همچنین ایجاد پیوندهای لازم میان این دو بررسی های گسترده ای انجام شود.

۲۹- مالیات و ساختار بودجه مطلوب دولت اسلامی

هدف از این محور یافتن الگویی است برای خزانه دولت اسلامی، به طوری که انواع ابزارهای مالیاتی قابل وصول، معرفی شده و ویژگی و نحوه اثر گذاری آنها بر فعالیتهای اقتصادی بخش خصوصی و دولتی مشخص گردد. همچنین مصارف بودجه دولت اسلامی تشریح شده و نحوه دستیابی به اهداف سیاستهای مالی اسلامی و عدالت اقتصادی تبیین گردد. برای تحقق این اهداف چه رابطه ای میان درآمدها با مخارج دولت در مجموع و یا میان هریک از ابزار درآمدی با مصارف آنها لازم است برقرار باشد؟ به طور کلی هدف این محور معرفی ساختار بودجه و ویژگی های منابع و مصارف آن و آثار آن بر بخش واقعی اقتصاد می باشد. پس از تبیین موارد فوق عملکرد بودجه دولت پس از انقلاب یا مقطعی خاص در نظر گرفته شده و بر اساس الگوی ارائه شده مورد ارزیابی قرار گیرد. سایر موضوعات مورد بحث در این محور شامل موارد زیر می باشد:

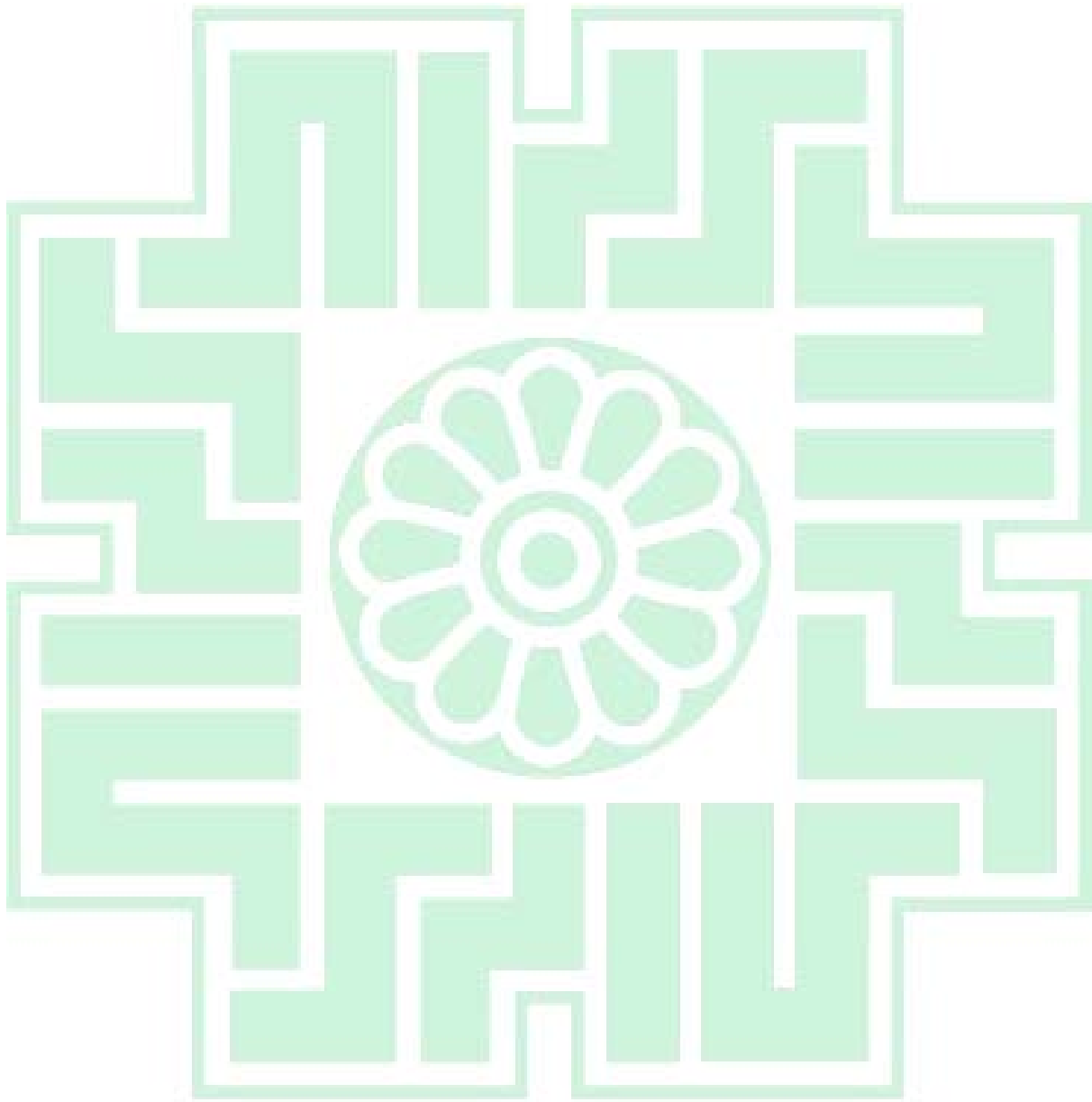
- وظایف و تعهدات دولت در صدر اسلام و در نظریه های اقتصادی متعارف

- بررسی ساختار و ترکیب منابع و مصارف بودجه و توازن بین آنها

- مطالعه تطبیقی مخارج و درآمدهای دولت بر اساس دیدگاه(های) متعارف و نظام اقتصاد اسلامی (مبتنی بر فقه اسلامی)

بررسی میزان و اشکال مالیاتها و دیگر ابزارهای تامین مالی دولت در چارچوب الگوهای مذکور
مطالعه تطبیقی نظام مالیاتی بر اساس دیدگاه(های) متعارف و نظام اقتصاد اسلامی از منظرهای گوناگون طراحی نظام مالیاتی
(پایهها، نرخها، معافیتها، مشوقها، ضمانتهای اجرایی و فرایند اجرا (اظهار نامه، رسیدگی، تشخیص، دادرسی، روشهای اخذ
مالیاتی))

مطالعه تطبیقی ابزارهای تامین مالی دولت (بجز مالیاتها و درآمدهای حاصل از مالکیتها) بر اساس دیدگاه و نظریههای اقتصادی
متعارف و نظام اقتصاد اسلامی)

بسمه تعالی
سازمان امور مالیاتی کشور
معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و امور بین الملل
دفتر پژوهش و بهبود فرایندها

قسمت اول:

۱ - عنوان یا موضوع طرح

۱-۱- به فارسی:

۱-۲- به انگلیسی:

۲ - نوع تحقیق (کاربردی - بنیادی):

۳ - نام و نام خانوادگی مجری:

۴- آدرس :

تلفن:

همراه:

دورنگار:

صندوق پستی:

کد پستی:

صندوق الکترونیکی:

۵- سوابق شغلی مجری طرح :

زمان اشتغال		محل اشتغال	عنوان شغل	ردیف
پایان	شروع			

۶- سوابق تحصیلات دانشگاهی مجری طرح:

سال اخذ مدرک	کشور	مقطع تحصیلی	دانشگاه محل تحصیل	رشته تحصیلی	ردیف

۷- فعالیتهای علمی مجری طرح :

۷-۱- فعالیت های علمی مرتبط با موضوع تحقیق :

۸- تالیفات:

۹- مشخصات همکاران طرح:

ردیف	نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی	مقطع تحصیلی	دانشگاه محل تحصیل	سابقه اشتغال به تحقیق (سال)	نوع مسئولیت در طرح	تلفن تماس	آدرس
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								
۶								

قسمت دوم:

۱۰- بیان مسئله :

۱۱- اهداف و دستاوردهای مشخص و قابل حصول پژوهش:

۱۲- پیشینه تحقیق :

۱۳- منابع علمی مورد استفاده :

۱۴- فرضیه‌های اصلی تحقیق :

۱۵- متغیرهای تحقیق (مستقل، وابسته، تعدیل کننده و کنترل) :

۱۶- جامعه و نمونه آماری و روشهای نمونه گیری :

۱۷- روش تحقیق :

۱۸- روشهای جمع آوری اطلاعات :

۱۹- شیوههای تحلیل اطلاعات :

۲۰- شرح خدمات:

۲۱- جدول زمانبندی اجرای طرح پژوهشی :

ردیف	شرح مراحل	ماه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
		هفته	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														

۲۲- جدول برآورد هزینه‌های طرح پژوهشی:

الف) هزینه‌های پرسنلی

شرح فعالیت هر مرحله*	تعداد افراد	مسئولیت افراد	کار مورد نیاز (نفر ساعت)	حق الزحمه در ساعت	جمع مبلغ (به ریال)
ریال					جمع:

*با توجه به جدول زمان بندی اجرای طرح (بند ۲۰) تکمیل گردد.

ب) سایر هزینه‌ها

نوع هزینه	شرح هزینه	محاسبات	مبلغ (به ریال)
تایپ و تکثیر			
مسافرت			
مواد مصرفی			
به اضافه کارشناس معرفی شده از طرف سازمان			
جمع:			

جمع کل هزینه پیشنهادی طرح (به حروف):

به عدد: